

Излази три пут у месецу на 1 табаку. Претплата се шаље напред уредништву. Неплаћена писма од нередовних дописника не примају се.

ПАСТИР

За све српске крајеве стаје на годину 60 гр. или 6 фор. на по године 30 гр. или 3 фор. на три мес. 15 гр. или 1. фор. и 50 новчића.

ЛИСТ ЗА НАУКУ И КЊИЖЕВНОСТ ДУХОВНОГ САДРЖАЛА.

ИЗДАЈЕ И УРЕЂУЈЕ РЕКТОР БОГОСЛОВИЈЕ ПРОТА НИКОЛА ПОПОВИЋ.

САДРЖАЈ: — Беседа. — Поправка обичаја у Крајини. — Има ли клима ухват. — О гордости. — Јавна благодарност. —

БЕСЕДА

којом је Константин Поповић пар. љубинићски поздравио Његову Светлост у црквеној јавуци. (6. септ.).

Благослов божи, љубав и радост, верност и оданост наше браће Београђана испратила Вас је јутрост, Светли Господару, из Ваше престонице на пут здрава и весела. Иста така љубав, радост и верност дочекује Вашу Светлост и овде у овом идилском местанцу отаџбине наше. Да Бог да Вас подједнака љубав и верност свуда дочекивала и испраћавала.

Но данас је наша радост удвојена, јер се у грудима нашим пробудила нада, да ћемо скорим овако с Вама и уз Вас поћи на свето дело наше, да ослободимо нашу ојаћену браћу која и дан дани цвили у тешким ланцима туђинске и крвничке владе. Њихове вреде мученичке сузе покапаше наше братинско лице — и ми се будимо. — Да пођемо и ми с Вама огријано сунце наше! у Сарајево по кључеве од ризнице величине српске, у Мостар по кључ од дробне Душанове круне, па одатле правце у стару престоницу

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

српских краљева и царева — у Призрен град — да онде сјајном српском круном окитимо Вашу дичну и светлу миропомазану главу. — И ми се надамо да ће то скорим — ако Бог да бити.

Само за тим свако српско племенито срце куца и жуди, да би смо се једном сјединили са свом нашим браћом и да би сте Ви светла круно наша! што пре постали једини пастир васцелога народа српскога. Живео нам дични Владаоче на дику и понос имена српскога! Живели и Ваши високо-достојни намесници, који Србији свечану и тврду реч дадоше, да ће Вам је срећнију и напреднију у руке предати. Амин.

Поправка неких обичаја у Крајини.

(Од Д. Маринковића учитеља старомајданског.)

Пристизшиш ко Исус књижици и фарисее, глаголюще: пошто ученици твои претвратише преданіе старецъ; не чиняють бо рѣкъ сконѣхъ, егда хлѣбъ издѣтъ. Онъ же отврѣтъ рече имъ: пошто и вы претвратите здновѣдъ Божію за преданіе вѣше? (Мат. гл. 15 ст. 1—12).

У име Бога и милог мог народа српског у Крајини, за време мога учитељства у Старом Мајдану, потрудио сам се да напишем неколико речи под именом „Поправка неких обичаја у народу краинском“ па желим да ово предам јавности, те да тиме допринесем колико толико људској свести и напредку.

Будући рођен и васпитан у Крајини, као и други крајшници, од како сам познао себе и народ око себе до данас, увек ме је тиштало на срцу видећи како моји мили саота-чаственици пуни сујевіеріа и празних измишљотина, покад-што боље уважавају и віерују којекаква гатања и неваљале

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

обичаје, него само еванђеље; зато сам бележио све оно што сам видео, да не одговара духу и смислу еванђеља, па и онда по могућности дејствовао на искорењење тога, а и сада слабим пером мојим хоћу то да опишем, те тако да и овим путем покушам, не ћу ли што успети у уништењу тога, што је нехришћанско, а на место тога пресадити оно што је хришћанско.

Али пре него што почнем износити на видик твоје празноверице, мили мој народе на украјини, желим да ти укратко а на просто споменем закон божји, како би могао разумјети најпре шта Бог заповеда у десет заповести:

У првој заповести каже Бог: да је он сам Бог, да осим њега нема другог Бога.

У другој заповести забрањује Бог да се граде идоли, или слике каквих ствари, па биле оне на небу или на земљи, и да им се неклањамо ни да им служимо.

У трећој заповести забрањује Бог, да се његово свето име спомиње у беспослици и у хрђавој беседи.

У четвртој заповести Бог заповједа да шест дана радимо, а седми дан у недељу и кад су празници да не радимо, него да се Богу молимо и прослављамо га.

У петој заповести да почитујемо родитеље, благодетеље и све оне, који по разної струци заузимају према нама место родитељско, обећавајући онима, који то испуне, дуг живот и срећу.

У шестој забрањује убијати или наговорити кога на убијство.

У седмој забрањује прљубочинство, т. ј. сваку незакониту везу са женскињама, а препоручује супружеску узамност и љубав.

У осмој заповести забрањује крађу.

У деветој забрањује криво сведочанство и сваку лаж.

У десетој забрањује баш и немислити нити пак у срцу

*

пожелити што је зло, јер каже: немој ни желити ма шта, што је туђе.

Исус Христос видећи да су се у јеврејском народу укorenили неки неваљали обичаји, говорио је књижницима и фарисејима: „*ви преступате закон божји за ваше обичаје.*“ (Мат. гл. 15).

Па почем у нашем народу има доста добрих обичаја (адета), али је више злих и неваљалих, то нема сумње да се овај укор Исусов, који је негда обраћен био на јеврејски народ, мора односити и на наш народ. Но он има закриља код Бога како зато, што не ради ово по предрачуњу, као што су радили Јевреји, већ по простоти и незнању; тако и у том, што он има у тим обичајима и сувише лепих обичаја, због којих га Бог милује и чува. Ево неколико од тих лепих обичаја:

1. Много сам хришћана чуо да рече међу пријатељима: „*подај све а њедај вере и закона.*“ Бог живио таког брата! који ни у највећој невољи незаборавља своје православне вере.

2. Мало би нашао православних Срба у Краини, који се не би Богу молио свако јутро и вече, макар био најуморнији.*) Тако брате! тако! твоја је молитва пријатна Богу; кад ти право радиш и свесрдно се Богу молиш, макар та молитва била само са „помози Боже“, па и то је с твоје стране доста.

3. Мало има православних Срба, да би се омрсио уз четири велика годишња поста или у среду и петак преко године. А има много људи особито жена, који посте по седам дана: светом Сави, св. Бурђу, св. Илији, Рождеству и покрову Богородице, св. Петки и св. аранђелу. Премда нису ови мали постови од цркве заповеђени, али ипак из

*) Кад сам био дете упамтио сам, а и сад по негде има код старих побожних тежака обичај, уз часни пост и на подне молити се Богу; као и у време литургије, тежак пусти волове да се одморе, а он се моли Богу и метанише.

просте побожности и старог обичаја народ их уважава и држи.

4. Наш је народ врло милостива срца, добро угледа сиромасе, особито путнике драговољко прима на конак, даје милостињу црквама, манастирима и сиромасима. *Благо онима који тако чине, јер ће од Бога помилована бити*, вели свето писмо.

5. Мало би ког Србина нашао, макар и најсиромашнији био, да се не ће опоменути свог крсног имена, зовнути неколико људи (али ће и сами доћи), ужећи свећу, славу очитати и свог светитеља споменути, или ако се деси свештеник да софру благослови. Неки по три дана славе своје крсно име. Ово је леп обичај и побожан, али би се могао и на други начин много користније употребити. О томе ћу говорити други пут ако ми околности допусте.

Но неваљалих обичаја има више, и то:

1. Наши краишници не ће да раде четвртком, од великог четвртка до Петрова-дне, говорећи: да је земља заветна због града. Слушао сам тежака који својима млађим говори: „ради у недељу, а немој у четвртак.“ Е мој брате! с тога и јест наопако, што се преступа божји закон у којекаким обичајима и заветима. Бог заповеда: да шест дана радимо, а седми дан у недељу и кад је празник, да нерадимо за тело него за душу т. ј. да у цркву идемо, Богу се молимо и прослављамо га добрим делима. Зар мислиш да Бог пушта на нас град зато, што радимо у четвртак? није. него за наша зла дела, као што су: убијства, блудства, крађе, лукавства и многа друга. За таква злочинства Бог пушта на нас град, помор и друге каштиге; а што ћеш ти радити у четвртак, ни мало се несумњај нити се бој какве покараније.

Тош ти кажем. да ти је не само квар нерадити у четвртак, него ти је још и греота преко уредбе светих отаца, по себи измишљати ма којекакове светковине, и толике даве

у лењости проводити; јер је Бог рекао: шестъ дней дѣлай, день же седмый Господу Богу твоєму. (4. запов.).

2. Наше жене несмеду сновати од Андреје првзованог до св. Јована, говорећи: да ће се у то време присновати куриак (вук), па поклати стоку. То је права чарка; зар не знате да је чарање велики грех? Закон божји и правила богоносних отаца страшно прете за врачање. Мила сестро Српкињо! нек није недеља и празник, ти си слободна сновати и сваки поштени посао радити, било то пре или после Андријева-дне и у које му драго време, слободно се ништа небој.

3. Наше жене несмеју прести у девети уторак (између божића и св. Ђурђа) и то је чарка. Ако ја још коју годину поживим, ви који говорите: да се неваља у четвртак сјати, у девети уторак прести и после Андријева-дне сновати; усните предиво у четвртак, определите у девети уторак, оснуите после св. Андреје, исто платно с помоћу Бога ја ћу на себе или на своје дете обући.

4. Неки не ће да почињу ма што радити преко целе године у онај дан у који је усечење било; тако исто ни у уторак ни у петак; несмеју у те дане полазити на пут, нити што купити ни продати, бојећи се какве несреће. Мој драги! не ради ти другог неваљалства, пази недељу и празнике, а у те споменуте дане слободан си на пут полазити и све што је корисно започињати и радити, (сети се 4-те божије заповести.)

5. Неки (особито жене) чарају о божићу, уз часни пост, о васкрсењу, о св. Ђурђу, кад им се ко ожени, роди или умре и т. д.

Наши простаци мисле, кад чара или баје, да од тога долази нека чудотворна помоћ од Бога или од ђавола. О, тешка безумља! О хришћанине! зар се уздаш у ђаволску помоћ? да ђаво може помоћи помогао би себи, не би био под цехенемским (пакленим) капком, него би био анђео све-

тли као што је и пре био. — Од чарања што но се учини да буде боље, оно би било и без чарања, и ако буде што полакше, то буде или поливањем воде, или трљањем и привијањем каквих трава; а не мисли заиста да је од бајања и шаптања дошла каква невидљива помоћ, заиста би онако било да бајалица ни речи не рече, само што се бадава греша и она и онај, коме баје. Та зар смо ми на то спали, да од чергашица помоћи тражимо? о безумија нашега! о тешке греоте и срамоте!

6. Има пак неких безумника, који се о Никољу-дне дигну у чаролице, па се наместе као цура, старац, јарац и т. д. па одајући од куће до куће, драмче и просјаче.

Врло ми је зачудо! како се може човек Србин тако понизити, да сам од себе гради ругло, страшило, и да проси без сваке потребе! како се не боји од Бога покарања! или како га није стид! Неким безумницима чини се да је то дика, радо их дочекују у своје куће и деле им говорећи: ово је срећно за житни род и за пород. О браћо Срби! докле ће се стари незнабожачки обичаји повлачити међу нама? Тако су радили стари незнабожци који су идоле градили. Није ли срамота да ми који смо хришћани и то православни, држимо те и такве обичаје, које су идолопоклонци држали?

Мила браћо! ако Бога знате, оставте се тих ништавних послова; већ је време да и ми Срби краишници прогледамо очима просвете. Сви су просвећени народи оставили незнабожачке обичаје и којекаква гатања, а ми једнако их држимо те држимо.

7. Љубазни мој читаоче! нешто би те запитао, нека ти не буде зазорно:

Ко је тебе створио? Познајеш ли свог Творца? Ко је створио небо, земљу, сунце, месец и друге звезде? Ко чува земљу, да се при свом непрестаном окретању нестропошта и непропадне у бездну? Ко заповеда сунцу да обасјава земљу, ко ли држи у небеском простору и њега и друге

звезде? Како се која не отисне и не упропасти земљу? Ко заповеда киши да пада и напала земљу? Ко заповеда да расту дрва и жита и да доносе род? Можеш ли ти натерати оно што усиеш да расте и донесе род? Наипосле, ко те чува од рођења до смрти и кад спаваш и кад ходаш? Ко ти даје све што ти треба и души и телу?

Бог творац и отац наш, он је све створио, са свим мудро управља и за све се отачаски брине, баш као добри отац за своју децу.

Па зар ти неверујеш Богу? зар се неуздаш у њега тврдо? зар се боље уздаш да ти бабаине чарке помажу него Бог? зар боље верујеш што ти бајалице и циганке казују, него што Бог заповеда? Мили брате! веруј ти у Бога и тврдо се уздај у њега, па се небој никакве несреће. Прочитавај често нови завет, еванђеље и апостол, утврди се добро у закону божијем и по њему се владај, нек те невода за нос онај који је седам пута гори од тебе. Иди правим и поштеним путем, немој да те ко с њега сврати, ни на силу ни за хатар. Неслушај онога ко те на зло ваводи, макар он био . . . . . или поп или владика или незнам ко: „повиноватися подобаетъ Богови паче, нежели челоуѣкомъ. (Діеіан. гл. 5. ст. 29).

8. Неверуј што говоре: кад ко умре да пређе преко њега кокош или што друго, да би постао вукодлак (вампир)*). Неверуј никако да има вампира у гробљу, ни да има вила по планинама, ни да вештице могу изести, нити да се може урећи. Неверуј да има ђавола по путу и да се може на њих нагазити, нити да се коме привиђају. Човек кад је у хрђавом послу и на хрђавом путу, гризе га његова окаљана савест, зато му се призире; јер од свашта преза и свашта се боји, он кад види пањ или грм, мисли да ће

*) Истина, не треба пуштати преко свог мртваца да пси, мачке и т. д. прелазе, али да би се он због тога повампирео, то није истина.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

на врх њега скочити и чини му се да је жив. Добром човеку то се никад не догађа него се, јер му је савест мирна. Неверуј, кад си болестан да ти помажу записи, бајање, вилање, чарање и т. д. Они лекари то раде, не раде у корист народа, него за корист своје кесе. Ако те што заболи, тражи да ти свештеници свете масло (блеосвештење), или молитву да ти који прочита, и тражи лекаре који лече лековима и травама, а не чарањем и бајањем. Неверуј да не ваља прести у очи среде и петка (само ако није празник). Неверуј да се због тога могу хаљине омјенити и распасти. Неверуј ни то што говоре да је несретно ако зец или жена преко пута пређе. Неверуј да се запреда пут кад жена преде у време ручка или вечере и т. д. То ништа жива истина није, то је сујеверје, то су све сама измишлења, једном речи: што год нема у светом писму — не слушај; и што је год чарака неверуј да може помоћи ни наудити, слободно реци: Господь миѣ помощникъ, не убоиса что сотворитъ миѣ человекъ; — даље: и азъ воззрю на враги моа. (Пс. 117. ст. 6 и 7). Т. ј. кад ми је Бог у помоћи, кога ћу се бојати? не бојим се ни чега, ништа.

Ми хришћани и не знамо ценити своје високо достојанство, ми смо се удостојили велике благодати да се деца Божија назовемо (Јов. гл. 3. ст. 1), освештани смо светим тајнама, ограђени добрим анђелима који нас чувају, наоружани частним крстом; само ако будемо боље ценили своју веру него икакво земаљско благо, ми се можемо својим именом поносити. Ја, будући Србин православне вере, ако ми ко рече: нагазићеш, урећи ћете ко и т. д. зар да се плашим? не, не, не бојим се ја тога! не се од тога плаши онај који нема гореспоменути својства, који велим није хришћанин, који не верује да је Бог у три лица: тај не се држи на опрезу, тај се има чега бојати, јер нема правог богопознања, у мраку је невяерја па зазире.

Брате Србине! украси твоје прси знаком крста хри-

стова, спомени име Божије и св. Богородице и уздај се у божију помоћ, па с таким оружјем надвлада ћеш све душмане виђене и не виђене. Слободно с пророком реци: „Страху же вашег не убоимся, ниже смутимся: яко с нами Бог.“

(Свршите се.)

Има ли клима уплив и на душу човека?

По трима главним степенима температуре ваздуха, и климе су тројаке: *жарке* или тропичне, *поларне* или сурове; — средину међу њима заузимају климе *умерене* или да се изразимо слогом црквеним, *благорастворене*.

Човек живи и ради у овој или оној клими, и по узаймодејству спољне природе мора и сам више или мање да подлежи њеном упливу. Тамо, где је човек у непосредном додиру са природом, где је он не разлучан њезин члан, овде је уплив на његовом телу очевидан: он се види и на самом спољном облику његовом. Но да ли је могуће, судећи по овоме, простирати уплив климе дотле, да јој заједно с телом потчинимо и другу половину човекову — душу?

Питање ово у колико је само по себи важно и узбуђује радозналост у науци, у толико се по недостатку дата решава и на једну и на другу страну. Једни, варајући се оном очевидношћу, која се даје видети од уплива климе на телу, — не само да одобравају но и преко мере преувеличавају зависност душе од климе. Степен способности ума и срца с математичком тачношћу хоће да објасне са *количином топлине у ваздуху*. Другу опет падају у противположну крајност одричући сасвим не само зависност но и сваки уплив климе на душу. — Не придржавајући се ни једног ни другог од ових два крајних мњења а држећи се строго дата и извода до којих је допрла савремена наука, ми ћемо се

постарати да ово питање решимо с наше тачке погледа изложив најпре неке главне основе, које ће нас привести к позитивном одговору на речено питање.

Дух и материја — то су два по природи својој противположна вештаства, али су сједињена у човеку најтешњом везом и пребивају у узајмодејству међу собом. Само се од себе разуме, да је тело, као материја, без духа, који га оживљава, *грубије и ниже* у човеку начело. Тело, и у вишем његовом значају, т. ј. кад је у свези са духом, опет није ништа до оруђе, посредством кога човек ступа у додир са светом видљивим. Но с друге стране и сами дух налази се у некој зависности па и у подчињености у својим радовима код тела; јер ако оруђе не може дејствовати без снаге која на њ дејствује, то и оно, што дејствује, не може вршити своје радове потпуно и у извесној сфери без помоћи оруђа. Из овог се и дају схватити они многи појави у животу људском, који се иначе не даду објаснити. Тако на прилику првоначелно развиће снаге душевне условљава се органичким развићем човека. У периоду детињском, кад је још снага физичка као плод у семену, не види се код човека ни разумне ни наравствене дејателности; а с постепеним развићем његовим расту и очвршћавају силе душевне; са изнеможењем и *драглошћу* тела на ново опадају многе способности. Па шта значе код човека ови степени развића који сасвим одговарају степенима развића живота органичког?...

Даље из различне количине и каквоће сокова у телу, образују се и различни темпераменти. И уплив њихов простире се не само на поједине личности, већ и на читаве народе. Са овим се опредељава мера готово свију радова, који састављају извесна душевна расположења: живост и усредсређеност, енергија и олабављеност — зависе од надмашности једног или другог темперамента. И премда они несастављају *морално начело*, т. ј. основ човечанског рада, опет зато они потпомажу његове силе и подржавају морална

побуђења — тако, да извесни радови, гледећи на темперамент, бивају лакши за једног а тежи за другог. Па сачим би објаснили овај различан уплив због телесних сокова на *вољу и дејателност* човека, ако не с оним што пре рекосмо?

Но и то није све. Главни орган, који прати и спроводи душу, то је система живаца. А овде се нарочито да је видети, како се дух потчињава бездушном вештаству: кад ослаби система живаца, онда се мења обични поредак дејателности душе и она често долази до губитка свести, као што то бива да речемо у сану. Повреде се на прилику неки живци у мозгу, и душа губи могућност да изнесе на видик оне способности, које су дејствовале с помоћу ових живаца. Повреди ли се цео мозак, — и сами ђени пада на степен безсловесног животног. А шта све ово доказује, ако не зависност душе од тела над је она у телу?

Код оваквог непосредног одношаја између душе и тела, није могуће да све оно, што само дејствује на тело, не дејствује у исто време и на душу. Тело, које је добило своје биће из општег *лопа* природе, мора и у условима, која подржавају његово биће, зависити од опште природе. По овоме и душа, која тако зависи од тела, мора и по неопходности ову зависност да одбја на себи. Ова или она страпа, кад даје ружне услове да постане и опстане тело, одређује у исто време и начин, којим ће дејствовати на њега спољашна природа. Дакле клима, према овом одношају душе к телу, мора да има одношај и к души.

Ваздух, као главан услов растителног и животног живота, својим растварањем стежући или разширавајући *скважиле* на телу, потпомаже или одмаже у физичком развићу човека, које бива по оним истим законима органичког развића, којима подлеже и остала суштаства царства растителног и животног. По овоме нигде развиће организма људског не бива тако подако и тихо, као у климама суровим, где

и природа тек, тек пропушта из себе жалосне клице растителности; и нигде напротив недостижава таквог савршенства а за кратко време, као у климама тропичним, где је живот растителности у свој својој снази. Дванаестогодишњи деран на северу, већ је пуни момак на југу. Но развијајући се овим, тело у исто време постаје способним органом за развиће душевних сила. Опредељавајући степен и време развића тела, клима таквим начином ускорава или задржава оно развиће духа, које од ње зависи. И ово је прво у чему се види уплив климе на душу.

(Наставиће се.)

О гордост.

Господь гордимъ противится: и всмьтъ
козиосайся смиритса.

У ова два текста огледа се вечна правда Божија, на основу које је изречена пресуда над горделивцима, која никаквој апелати људској подлежати не може, јер је изречена од Судије судија. Пресуда ова извршивана је, извршује се и извршиваће се док је света и века над свима опима који се горде и узносе, и који презирући своју браћу затварају уши своје да не чују њихов јављив и заповед, затварају очи да не виде њихове патње и невоље, а погледају на небо, мислећи да су они тако моћни и силни, да могу и небо покорити, и на њега се понети.

Између небројених примера који нам за доказ служе да сваки који се горди и узноси мора по вечном закону пасти и смирити се, да наведемо три, један из давног прошлог, други из полупрошлог, а трећи из садањег времена; запитавши себе:

1. Зашто сатана изгуби началство своје које је код Творца имао, и свргнут би с висине небесне до ада преисподњаго?

2. Зашто силни цар вавилонски Навукодоносор са висине свог трона паде и са воловима траву пасе? и

3. Зашто Наполеон онај силни цар, који највећи глас у Европи имаде, пропаде?

Како сатана и Навукодоносор тако и Наполеон попадали су са висине своје са своје гордости. Они су уображавали о себи да су оно што нису, хтели су оно што њима недоликује, мудрствовали су паче исже не подобаше им мудрствовати, па су попадали са висине своје славе у највећу бездну безславија. Сатана је хтео над славом славу, па је свргнут био са висине небесне до ада преисподњеишаго; Навукодоносор поред славе људске захтевао је од својих поданика да му божанствену почасти одају и да се лику његовом клањају, па га видимо у таковој долини безславија у којој са воловима траву пасе. А Наполеону који се је силом воцарио, мало беше што је француски народ осећао његову силу, мало му беше диктатура Европе, него је хтео да силу његову сваки осети, његово гордо срце није му допуштало да о страдању и робовању своје по Христу браће размисли, него је само размишљао о себи како ће славнији како ће већи и што чувенији бити. Па шта од њега би? Оно што би са сатаном то би и с њим, оно што пресуда божиег правосуђа гордим људма у казни изрече, оно се и над њим изврши. И тако паде горди са своје висине, као што ће и у будуће падати сви они који се горде и узносе и који у несрећи својих браћа своју славу траже. Зато дакле нека нико не тражи славу у туђем безславију, нека сваки размишља о другом као о себи самом, и нека се нико не горди и преузноси презирући своју браћу, нека нико не мисли о себи да је он оно што није, јер ћемо само на тај начин остати постојани и непоколебљиви у свом положају, и само ћемо на тај начин избећи од казни која је свима гордељивцима вечним законом божјим

„Господь гордимъ противитса: и всакъ возносайса смиритса“ — намењена.

М. Радивојевић,
свештеник.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Следећа лица изволела су подарити цркви врелској ово:

Пантелелија Лештарић трг. из Врела одежду	25	ц.
Илија Матић земљод. из Врела путир	27	„ „
Велимир Панић из Врела дискос и звезду	13	„ „
Јован Марић из Совљака одежду	15	„ „
Аћим Ђурић калфа меански кадвоницу	6	„ „
Станџа супр. пок. Димитр. Којића за апост. и за ес	4	„ „
Смиљка супр. пок. Радована Љубинића за кандило	2	„ „
Мялица супр. пок. Жив. Ковачевића за кандило	2	„ „ 5 цв.
Тодора удовица из Врела за кандило	2	„ „ 5 цв.
Радомир Којић столац за читање апостола	1	„ „
Бранко Васковић чаршав на престо	2	„ „
Димитрије Вулетић стол. за целив. иконе	2	„ „
Живко Даміановић из Брезовице епитрахиль	6	„ „
Илија Јанчић из Врела епитрахиль	4	„ „
Петар Лештарић из Врела ваздух	3	„ „
Милан Милановић из Јошеве	1	„ „
Савва Даміановић из Јошеве	1	„ „
Љубомир Бркић из Јошеве	1	„ „
Бошко Степановић из Јошеве	„ „ „	5 цв.
Добровој Јовановић из Јошеве	„ „ „	5 цв.
Јеврем Рајковић из Јошеве	„ „ „	3 цв.

За ове последње новце купили смо један стихар.

Свима реченим дародавцима изјављујемо јавну благодарност. Да Бог да се оваки приложници хваљидли!

Свештеница цркве врелске.

Г. Андреја Лужњанин, командир србско-народне војске, из општине пискањске села Корлаћа, среза јошаничк. крушев. округа, за здравље своје и своје породице изволео је подарити цркви пављичкој у поменутом округу постојећој, један врло лепо украшен епитрахиль у вредности 184 гр. чар. За ово му тутор и свештеник

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

несте цркве, поред уредне молитве к Богу, још и јавно пред светом благодаре.

Новој цркви ковачевачкој у округу змедеревском имала су доброту учинити прилог следеујућа лица: Марко Соскић једну одежду у вредности 5 ₺ цес. Дмитар Глишић један бариак у вредности 7 ₺ цес. Благоје Питол из Претока, а сада у Ковачевцу живећи, један бариак, једно јеванђеље и један петрахил, свега у вредн. 15 ₺ ц. и Никола Ђорђевић један епитрахил у вредности 2 ₺ цес. На што им општина овдашња са свештеником својим Матлием Максимовићем јавно благодари.

Предбројницима „Пастира.“

Ово је последњи број, који шаљемо онима, што нам још нису предплату оправали. А у исто време јављамо, да ћемо их чекати још 15 дана да нам дуг оправе, пак ћемо после бити принуђени путем јавности потражити нашу заслугу.

Онима, што нас с разних крајева Србије питају: *може ли бити, да имамо тако много вересије од „Пастира“, одговарамо: да би се ми радовали, кад би смели по имену да им кажемо ко нам дугује и колико. За сад им само то кажемо, да ништа нисмо с оном пређашњом изјавом преувеличали, већ напротив и умањили. Само једно окружије пожаревачко, дугује нам 97 дук. и 45 гр. чар. И овај смо списак пре два месеца предали г. проти, али ни гроша још од њега добили нисмо. А тако је, само мало мање и с другим окрузима. Код ограниченог броја предбројника, тешко би подмиривали наше трошкове око листа и онда, кад би нам сви уредно плаћали; а овако — неда се ништа радити на том пољу и ми ћемо до скоро, ако нам се дуг неоправи, поћи путем „Говорнице“ и „Правде.“*

Уредништво.